

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 2, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 14,
19, 19¹, 21, 23, 32, 33, 34, 34¹ IR 35 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO
18¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2021 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 15 dalį ir ją išdėstyti taip:

„15. Valstybinis socialinis draudimas (toliau – socialinis draudimas) – valstybinės socialinės apsaugos sistemos dalis, kurios priemonėmis visiškai ar iš dalies kompensuojamos ~~apdraustiesiems asmenims ir įstatymų nustatytiems asmenims~~ **nustatytiems asmenims** ir nustatytais atvejais jų šeimų nariams dėl draudžiamųjų įvykių prarastos **ar negautos** darbo pajamos arba ~~įstatymų nustatytais atvejais šioje dalyje nurodytiems asmenims~~ išmokamos įstatymų nustatyto dydžio išmokos.“

2 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 4 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Asmenys, dirbantys pagal darbo sutartis Lietuvos Respublikos teritorijoje (įskaitant komandiruotus į Lietuvos Respubliką ilgesniam negu vienų metų laikotarpiui asmenis) arba ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, bet pagal darbo sutartis, sudarytas su Lietuvos Respublikoje registruotais draudėjais, jeigu vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis arba Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentais nenustatyta kitaip, asmenys, atlygintinai einantys ~~narystės pagrindu~~ renkamąsias ar skiriamąsias pareigas, **į kurias asmenį skiria ar deleguoja jo darbdavys, kaip savo atstovą, ir už tai moka atlygį**, asmenys, susiję su draudėju darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais taip, kaip šie santykiai apibrėžti Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, tuo pačiu metu iš šio draudėjo gaunantys pajamas pagal autorines sutartis, iš sporto veiklos ar atlikėjo veiklos, draudžiami pensijų, ligos, motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniu draudimu.“

2. Pakeisti 4 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Asmenys, gaunantys tantjemas arba atlygį už jų veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete, mokamą vietoj tantjemų arba kartu su tantjemomis, **asmenys, atlygintinai einantys renkamąsias ar skiriamąsias pareigas, išskyrus nurodytas šio įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse**, ir mažųjų bendrijų vadovai, kurie pagal Lietuvos Respublikos mažųjų bendrijų įstatymą nėra tų mažųjų bendrijų nariai, draudžiami pensijų socialiniu draudimu.“

3 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Socialinio draudimo įmokos, skirtos šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų socialinio draudimo rūšių išmokoms finansuoti, mokamos į Fondo biudžetą. Šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 6 punktuose nurodytų socialinio draudimo rūšių įmokos mokamos

pagal apdraustiesiems patvirtintus įmokų tarifus, o **šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktuose** – pagal draudėjams patvirtintus įmokų tarifus.“

4 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„9 straipsnis. Socialinio draudimo stažo nustatymas

1. Socialinio draudimo stažas nustatomas pagal priskaičiuotų socialinio draudimo įmokų į Fondą laikotarpį ir ligos, profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros, ligos dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų, nedarbo ir dalinio darbo socialinio draudimo išmokų iš Fondo gavimo laikotarpius.

2. Savarankiškai dirbančių asmenų ~~(išskyrus asmenis, kurie gauna pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos arba pagal autorines sutartis, nesiversdami atitinkama individualia veikla), nurodytų šio įstatymo 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse,~~ socialinio draudimo stažas nustatomas pagal sumokėtas socialinio draudimo įmokas. Asmenų, kurie gauna pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos, pagal autorines sutartis, nesiversdami atitinkama individualia veikla, ar asmenų, gaunančių tantjemas arba atlygį už jų veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete, mokamą vietoj tantjemų arba kartu su tantjemomis, **mažųjų bendrijų vadovų, kurie pagal Lietuvos Respublikos mažųjų bendrijų įstatymą nėra tų mažųjų bendrijų nariai, ar šio įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nurodytų asmenų, atlygintinai einančių renkamąsias ar skiriamąsias pareigas,** socialinio draudimo stažas nustatomas pagal priskaičiuotas socialinio draudimo įmokas. Jeigu šios įmokos sumokėtos arba priskaičiuotos nuo Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžio sumos, įgyjamas vieno mėnesio socialinio draudimo stažas. Tais atvejais, kai įmokos sumokėtos arba priskaičiuotos nuo mažesnės arba didesnės negu minimalioji mėnesinė alga sumos, socialinio draudimo stažas laikomas proporcingai mažesniu arba didesniu. Šioje dalyje nurodytų asmenų socialinio draudimo stažas taip pat nustatomas pagal ligos, profesinės rehabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros, ligos dėl nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų, nedarbo ir dalinio darbo socialinio draudimo išmokų iš Fondo gavimo laikotarpius.

3. Mokant socialinio draudimo įmokas Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka, taikomas turinio viršenybės prieš formą principas.“

5 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 10 straipsnio 1 dalį 12 punktu:

„12) atlygį už einamas renkamąsias ar skiriamąsias pareigas.“

2. Papildyti 10 straipsnio 1 dalį 13 punktu:

„13) apdraustojo už atliekamą darbą pajamos, gaunamos ne tiesiogiai iš su darbo santykiais susijusio asmens, o iš su tokiu asmeniu susijusio asmens, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme.“

3. Pakeisti 10 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje nurodytų asmenų socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo minimaliosios mėnesinės algos. Asmenų, kurie pagal verslo liudijimą dirba ne visą kalendorinį mėnesį, socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos verslo liudijimo galiojimo laikotarpiui, pagal veiklos vykdymo kalendorinėmis dienomis skaičių.“

6 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnio 1 dalies 10 punktą ir jį išdėstyti taip:

„10) teismų **ir darbo ginčų komisijų** priteistos ir išieškotos sumos turtinei žalai, išskyrus negautas pajamas, ir neturtinei žalai atlyginti“.

7 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų asmenų socialinio draudimo įmokos mokamos taip: individualios įmonės moka įmokas už šių įmonių savininkus, mažosios bendrijos – už jų narius, tikrosios ūkinės bendrijos ir komanditinės ūkinės bendrijos – už jų tikruosius narius, šeimynos – už šeimynos dalyvius nuo individualios įmonės, mažosios bendrijos, bendrijos ar šeimynos įregistravimo Juridinių asmenų registre dienos, kiti savarankiškai dirbantys asmenys jiems priklausančias mokėti socialinio draudimo įmokas moka į Fondo lėšų sąskaitą nuo veiklos vykdymo pradžios iki veiklos pabaigos. Verslo liudijimus turintys asmenys socialinio draudimo įmokas ~~sumoka~~ **moka** už verslo liudijimo galiojimo ~~laiką~~ **laikotarpio veiklos vykdymo kalendorines dienas**, o ~~jeigu~~ **Jeigu** asmuo pagal verslo liudijimą dirba ne visą kalendorinį mėnesį, pagal asmens pateiktą Fondo valdybos direktoriaus patvirtintos formos prašymą Fondo valdybos teritoriniam skyriui gali būti sumokėtos socialinio draudimo įmokos už visą kalendorinį mėnesį, prašymą pateikiant Fondo valdybos teritoriniam skyriui ne vėliau kaip iki asmens metinės pajamų mokesčio deklaracijos už laikotarpį, į kurį įeina šis mėnuo, pateikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai termino paskutinės dienos. **Jeigu asmuo socialinio draudimo įmokų pagal pateiktą prašymą nesumoka, prašymo galiojimas nutrūksta ir socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos už verslo liudijimo galiojimo laikotarpio veiklos vykdymo kalendorines dienas.**“

8 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 14 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„14 straipsnis. Socialinio draudimo išmokos

1. Socialinio draudimo išmokos – Socialinio draudimo pensijų įstatyme, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme bei Nedarbo socialinio draudimo įstatyme numatytos išmokos.

2. Fondo biudžeto lėšomis finansuojamos šios su asmens draudžiamosiomis pajamomis susijusios socialinio draudimo išmokos:

„1) Socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatyta individualioji socialinio draudimo pensijos dalis, kompensacija už ypatingas darbo sąlygas, našlių pensija ir kitos Socialinio draudimo pensijų įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje nustatytos pensijos;

2) Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme nustatyta ligos (neįskaitant darbdavio mokamų už dvi pirmąsias ligos dienas), profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos;

3) Nedarbo socialinio draudimo įstatyme nustatytos nedarbo socialinio draudimo ir dalinio darbo išmokos;

4) Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme nustatytos ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokos, netekto darbingumo vienkartinės ir periodinės kompensacijos bei vienkartinės ir periodinės draudimo išmokos apdraustajam mirus.

3. Valstybės biudžeto lėšomis finansuojami papildomai Fondo biudžetui nustatyti įpareigojimai ir (ar) su asmens draudžiamosiomis pajamomis nesusijusios išmokos:

1) Socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytą bendroji socialinio draudimo pensijos dalis;

2) Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme nustatytos išmokos dėl Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino bei motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokų skirtumai mokami dėl Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) ir (ar) jos plitimo grėsmės.“

2. Pakeisti 14 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„14 straipsnis. Socialinio draudimo išmokos

1. Socialinio draudimo išmokos – Socialinio draudimo pensijų įstatyme, Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme, Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme bei Nedarbo socialinio draudimo įstatyme numatytos išmokos.

2. Fondo biudžeto lėšomis finansuojamos šios su asmens draudžiamosiomis pajamomis susijusios socialinio draudimo išmokos:

„1) Socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatyta individualioji socialinio draudimo pensijos dalis, kompensacija už ypatingas darbo sąlygas, našlių pensija ir kitos Socialinio draudimo pensijų įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje nustatytos pensijos;

2) Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme nustatyta ligos (neįskaitant darbdavio mokamų už dvi pirmąsias ligos dienas), profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos;

3) Nedarbo socialinio draudimo įstatyme nustatytos nedarbo socialinio draudimo ir dalinio darbo išmokos;

4) Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme nustatytos ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokos, netekto darbingumo vienkartinės ir periodinės kompensacijos bei periodinės draudimo išmokos apdraustajam mirus.

3. Valstybės biudžeto lėšomis finansuojami papildomai Fondo biudžetui nustatyti įpareigojimai ir (ar) su asmens draudžiamosiomis pajamomis nesusijusios išmokos:

1) Socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytą bendroji socialinio draudimo pensijos dalis;

2) Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme nustatytos išmokos dėl Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino bei motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokų skirtumai mokami dėl Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) ir (ar) jos plitimo grėsmės;

3) Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme nustatytos vienkartinės draudimo išmokos apdraustajam mirus.“

9 straipsnis. Įstatymo papildymas 18¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 18¹ straipsniu:

„18¹ straipsnis. Draudėjų, apdraustųjų asmenų, socialinio draudimo išmokų ir kitų išmokų, kurių mokėjimas pavestas Fondo valdybos teritoriniams skyriams, gavėjų duodamų įgaliojimų jų vardu atlikti veiksmus, susijusius su Fondo administravimo įstaigomis, ypatumai

1. Draudėjai, apdraustieji, socialinio draudimo išmokų ir kitų išmokų, kurių

mokėjimas pavestas Fondo valdybos teritoriniams skyriams, gavėjai turi teisę įgalioti savo atstovą atsiimti jiems mokamas išmokas, kurias pristato paslaugų teikėjai, su kuriais Fondo administravimo įstaigos yra sudariusios išmokų pristatymo sutartis, atlikti kitus veiksmus (sudaryti sandorius), susijusius su Fondo administravimo įstaigomis, joms teikiant administracines paslaugas ir vykdant kitas funkcijas, Fondo administravimo įstaigoms patvirtinę savo tapatybę ir pateikę pasirašytą Fondo valdybos direktoriaus patvirtintos formos įgaliojimą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas įgaliojimas Fondo administravimo įstaigoms Fondo valdybos nustatyta tvarka gali būti pateiktas asmeniui atvykus į Fondo administravimo įstaigą, taip pat elektroniniais ryšiais, atsiunčiant elektroniniu paštu pasirašytą kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(ES\) Nr. 910/2014](#) dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/E, nustatytus kvalifikuotam elektroniniam parašui keliamus reikalavimus, arba prisijungus prie asmens paskyros Elektroninėje draudėjų aptarnavimo sistemoje arba Elektroninėje gyventojų aptarnavimo sistemoje.

3. Šiame straipsnyje nurodyta tvarka Fondo administravimo įstaigoms pateiktiems įgaliojimams jokio papildomo tvirtinimo ir (ar) registravimo įgaliojimų registre nereikia.“

10 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 19 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Fondo valdyba, o šio įstatymo 34 straipsnio 16 punkte numatytais atvejais jos teritorinis skyrius Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka gali atidėti socialinio draudimo įmokų į Fondą įsiskolinimo mokėjimą iki vieno metų ir leisti sumokėti atidėtą sumą pagal draudėjo ir Fondo administravimo įstaigos suderintą grąžinimo grafiką, kuris negali būti ilgesnis negu 4 metai. Savarankiškai dirbantiems asmenims, mokantiems socialinio draudimo įmokas už save, kai jų bendra įsiskolinimo Fondui suma yra ne mažesnė kaip 125 eurai ir ne didesnė kaip 1 500 eurų, socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo mokėjimas gali būti atidėtas iki vieno metų. Pažeidus mokėjimo grafiką, laiku nesumokėjus socialinio draudimo įmokų už einamąjį laikotarpį, Fondo administravimo įstaigos sprendimas atidėti socialinio draudimo įmokų sumokėjimą netenka galios ir vykdomas socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo išieškojimas priverstine tvarka. **Draudėjui Savarankiškai dirbančiam asmeniui**, jeigu jo bendra įsiskolinimo Fondui suma mažesnė kaip 125 eurai, socialinio draudimo įmokų įsiskolinimas neatidedamas.“

2. Pakeisti 19 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Fondo valdyba, o šio įstatymo 34 straipsnio 16 punkte numatytais atvejais jos teritorinis skyrius Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse nustatyta tvarka gali atidėti delspinigių, priskaičiuotų draudėjams už pavėluotai pervestas socialinio draudimo įmokas, išieškojimą iki vieno metų ir leisti sumokėti atidėtą sumą pagal draudėjo ir Fondo administravimo įstaigos suderintą grąžinimo grafiką, kuris negali būti ilgesnis negu 4 metai. Savarankiškai dirbantiems asmenims, mokantiems socialinio draudimo įmokas už save, kai jų bendra įsiskolinimo Fondui suma yra ne mažesnė kaip 125 eurai ir ne didesnė kaip 1 500 eurų, delspinigių, priskaičiuotų už pavėluotai pervestas socialinio draudimo įmokas, įsiskolinimo mokėjimas gali būti atidėtas iki vieno metų. Pažeidus mokėjimo grafiką, laiku nesumokėjus socialinio draudimo įmokų už einamąjį laikotarpį, Fondo administravimo įstaigos sprendimas atidėti delspinigių, priskaičiuotų draudėjams už pavėluotai pervestas socialinio draudimo įmokas,

išieškojimą netenka galios ir vykdomas delspinigių išieškojimas priverstine tvarka. **Draudėjui Savarankiškai dirbančiam asmeniui**, jeigu jo bendra įsiskolinimo Fondui suma mažesnė kaip 125 eurai, delspinigių, priskaičiuotų už pavėluotai pervestas socialinio draudimo įmokas, įsiskolinimo mokėjimas neatidedamas.“

3. Pakeisti 19 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Šio įstatymo 20 straipsnyje nurodytais būdais pradėtos laiku nesumokėtų socialinio draudimo įmokų, delspinigių, palūkanų ir baudų priverstinio išieškojimo procedūros **gali būti** tęsiamos, **nepaisant to, jog jų vykdymo metu pasibaigia iki sueina** jų priverstinio išieškojimo senaties terminas. Jeigu priimamas sprendimas atidėti socialinio draudimo įmokų įsiskolinimo sumokėjimą, delspinigių ar baudų išieškojimą, priverstinio išieškojimo senaties terminas ~~nutraukiamas~~ **nutrūksta**. Tokiu atveju ~~nutrauktas~~ **nutrūkęs** priverstinio išieškojimo senaties terminas **prasideda iš naujo** ~~tęsiamas~~ nuo to momento, kai netenka galios sprendimas, kuriuo atitinkamos sumos sumokėjimas ar išieškojimas buvo atidėtas. Pasibaigus socialinio draudimo įmokų skolų priverstinio išieškojimo senaties terminui, Fondo administravimo įstaigos neturi teisės imtis jokių šių įmokų, su jomis susijusių priskaičiuotų delspinigių, baudų ar palūkanų išieškojimo veiksmų.“

11 straipsnis. 19¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 19¹ straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ~~nepriklausomai nuo draudėjo prašomos atidėti socialinio draudimo įmokų, baudų, palūkanų ir (ar) delspinigių įsiskolinimo (toliau – įsiskolinimas) sumos, sprendimus dėl draudėjo socialinio draudimo įmokų, baudų, palūkanų ir (ar) delspinigių įsiskolinimo (toliau – įsiskolinimas) mokėjimo atidėjimo visais atvejais~~ priima Fondo valdybos teritoriniai skyriai;“.

12 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 21 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Jeigu socialinio draudimo išmokos ar kitos išmokos, kurių mokėjimas pavestas Fondo valdybos teritoriniams skyriams, neteisėtai išmokėtos dėl jų gavėjų kaltės, susidariusi permoka Fondo valdybos teritorinio skyriaus direktoriaus arba jo ~~pavduotojo~~ **įgalioto valstybės tarnautojo** sprendimu išieškoma iš bet kurios gavėjo gaunamos socialinio draudimo išmokos, mokamos tam asmeniui iš Fondo lėšų ir (ar) bet kurios kitos išmokos, kurios mokėjimas pavestas Fondo valdybos teritoriniams skyriams. Išieškomos sumos dydis per mėnesį negali viršyti 50 procentų gavėjui priklausančios socialinio draudimo išmokų ir kitų išmokų, kurių mokėjimas pavestas Fondo valdybos teritoriniams skyriams, sumos. **Tokios išmokų permokos iš jų gavėjų taip pat gali būti išieškomos šio įstatymo 20 straipsnyje nustatytais būdais.** Jeigu ~~asmuo jokių socialinio draudimo išmokų ar kitų išmokų, kurių mokėjimas pavestas Fondo valdybos teritoriniams skyriams, negauna, permoka išieškoma teismo tvarka.~~“

2. Papildyti 21 straipsnį 4 dalimi:

„4. Dėl šiame straipsnyje nurodytos žalos priteisimo Fondo administravimo įstaigos gali kreiptis į apygardos administracinę teisimą su pareiškimu dėl teismo įsakymo išdavimo.“

13 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„23 straipsnis. Fondo biudžeto ir valstybės biudžeto santykiai

1. Nurašytoms kaupiamųjų pensijų įmokų skoloms kompensuoti skiriami asignavimai iš valstybės biudžeto.

~~1. 2. Socialinio draudimo pensijų bendroji dalis finansuojama valstybės biudžeto lėšomis. Jeigu šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje numatytų išmokų ir šio straipsnio 1 dalyje numatytų nurašytų skolų faktinės išlaidos socialinio draudimo pensijų bendrajai daliai yra didesnės negu šiam tikslui einamaisiais metais numatyti valstybės biudžeto asignavimai, dalis, kuri skiriasi, Fondo biudžetui iš valstybės biudžeto sumokama $t + 2$ metais; čia t – einamieji metai, už kuriuos apskaičiuotos faktinės išlaidos. Jeigu faktinės šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje numatytų išmokų ir šio straipsnio 1 dalyje numatytų nurašytų skolų išlaidos socialinio draudimo pensijų bendrajai daliai yra mažesnės negu šiam tikslui einamaisiais metais numatyti valstybės biudžeto asignavimai, dalis, kuri skiriasi, valstybės biudžetui iš Fondo biudžeto sumokama $t + 2$ metais; čia t – einamieji metai, už kuriuos apskaičiuotos faktinės išlaidos.~~

2. 3. Valstybės biudžeto asignavimų Fondo biudžetui dydžiai nustatomi Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto atitinkamų metų rodiklių patvirtinimo įstatymu.

3. 4. Asignavimai iš valstybės biudžeto skiriami, kai dėl Seimo ar Vyriausybės priimtų teisės aktų padidėja kurios nors socialinio draudimo rūšies išlaidos arba sumažėja pajamos, o socialinio draudimo įmokų tarifai šiai socialinio draudimo rūšiai nekeičiami arba keičiami nepakankamu dydžiu.

5. Už išmokų, finansuojamų iš valstybės biudžeto, skyrimą, mokėjimą, pristatymą ir išieškojimą valstybės biudžetas moka Fondo valdybai Fondo veiklos sąnaudų kompensacijas. Šių kompensacijų apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką nustato Fondo valdybos direktorius.“

14 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios 32 straipsnio 2 dalies 9 punktą.

~~9) pripažinti socialinio draudimo įmokų, delspinigių, baudų ir palūkanų skolas beviltiškoms, jeigu jų neįmanoma išieškoti dėl objektyvių priežasčių arba jas priverstinai išieškoti netikslinga socialiniu ir (ar) ekonominiu požiūriu, kai nerasta socialinio draudimo įmokų mokėtojo turto arba rastas turtas yra nelikvidus (mažai likvidus); priverstinio išieškojimo išlaidos didesnės už socialinio draudimo įmokų, delspinigių, baudų ir palūkanų skolą; netikslinga priverstinai išieškoti nepriemoką, nes fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis yra sunki; fiziniam asmeniui teikiama piniginė socialinė parama nepasiturintiems gyventojams;~~

2. Papildyti 32 straipsnį 2 dalį 15 punktu:

„15) nustatyti sąlygas ir tvarką, pagal kurias asmenų žodžiu pateikti prašymai (įskaitant nuotoliniu būdu, naudojant telekomunikacijų galinius įrenginius pateiktus prašymus) Fondo administravimo įstaigoms jų kompetencijos klausimais prilyginami raštu pateiktiems (ir, kai keliamas toks reikalavimas, – pasirašytiems) prašymams ir sukelia tas pačias pasekmes, kaip raštu pateikti prašymai (tvirtinamos sąlygos ir tvarka turi apimti taikymo sritis (prašymų rūšis), asmenų identifikavimą, autentifikavimą užtikrinančias procedūras, jų ir prašymo turinio fiksavimą (įrašymą) ir įrašų saugojimą).“

15 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 33 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Fondo valdybos teritoriniai skyriai yra išlaikomi iš Fondo lėšų ir veikia pagal šį įstatymą ir Fondo valdybos direktoriaus tvirtinamus Fondo valdybos teritorinių skyrių nuostatus. **Jų organizacines valdymo struktūras tvirtina Fondo valdybos direktorius.**“

16 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 34 straipsnį nauju 23 punktu:

„23) Fondo valdybos direktoriaus nustatyta tvarka pripažinti socialinio draudimo įmokų, delpinigių, baudų ir palūkanų skolas beviltiškoms, jeigu jų neįmanoma išieškoti dėl objektyvių priežasčių arba jas priverstinai išieškoti netikslinga socialiniu ir (ar) ekonominiu požiūriu, kai: nerasta socialinio draudimo įmokų mokėtojo turto arba rastas turtas yra nelikvidus (mažai likvidus); priverstinio išieškojimo išlaidos didesnės už socialinio draudimo įmokų, delpinigių, baudų ir palūkanų skolą; netikslinga priverstinai išieškoti nepriemoką, nes fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis yra sunki: fiziniam asmeniui teikiama piniginė socialinė parama nepasiturintiems gyventojams;“.

2. Buvusį 34 straipsnio 23 punktą laikyti 24 punktu.

17 straipsnis. 34¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34¹ straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Prižiūredama neįgalumo lygio, laikinojo nedarbingumo ar darbingumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko ar termino nustatymo pagrįstumą ir teisėtumą asmeniui, turinčiam teisę gauti ar gaunančiam ligos išmoką, netekto darbingumo pensiją ar kitą išmoką, kurių skyrimas ir (ar) mokėjimas pavestas Fondo administravimo įstaigoms (toliau šiame straipsnyje kartu – išmokos), Fondo administravimo įstaiga turi teisę pasitelkti universitetinių ir respublikinių ligoninių, teikiančių antrinio ir tretinio lygio specializuotas asmens sveikatos priežiūros paslaugas (toliau – asmens sveikatos priežiūros įstaigos), ~~su kuriomis sudaryta sutartis (toliau – sutartis)~~, gydytojus specialistus (toliau – gydytojai specialistai) klausimams pagal jų kompetenciją spręsti. Prireikus Fondo administravimo įstaiga gali kreiptis į ~~tokią sutartį sudariusią~~ asmens sveikatos priežiūros įstaigą dėl papildomo asmens sveikatos ištyrimo, **kuri asmens sveikatos priežiūros įstaiga privalo atlikti vadovaujantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka**. Už asmens sveikatos priežiūros įstaigos, ~~su kuria sudaryta sutartis~~, suteiktas paslaugas Fondo administravimo įstaiga sumoka iš Fondo biudžeto **pagal Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patvirtintus įkainius.**“

18 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnį 1 ir jį išdėstyti taip:

„35 straipsnis. Socialinio draudimo rezervinis fondas

1. Socialinio draudimo rezervinis fondas privalomai sudaromas kiekvienais biudžetinais metais pervedant į jį Fondo įplaukų dalį, viršijančią Fondo įprastinės ir investicinės veiklos išlaidas, **įsipareigojimų pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis išlaidas** ir metų pabaigoje negrąžintų paskolų sumą bei įvertinus kasos apyvartos lėšų pokytį. Pasiekus Socialinio draudimo rezervinio fondo dydį, lygų paskutinių praėjusių metų Fondo įprastinės, ~~ir~~ investicinės veiklos **bei įsipareigojimų pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis** metinei išlaidų sumai, įplaukų dalis, viršijanti šias išlaidas ir metų pabaigoje negrąžintų paskolų sumą, naudojama socialinio draudimo reikmėms.

2. Socialinio draudimo rezervinio fondo veiklą reglamentuoja Vyriausybės tvirtinami Valstybinio socialinio draudimo rezervinio fondo sudarymo ir valdymo nuostatai, kuriuose nustatomi Socialinio draudimo rezervinio fondo sudarymo šaltiniai, dydis, panaudojimo **atvejai, lėšų investavimo**, audito tvarka, veikla ir atskaitomybė.

3. Socialinio draudimo rezervinį fondą valdo Fondo valdyba.

4. Socialinio draudimo rezervinio fondo lėšos naudojamos Vyriausybės sprendimu, tik įvertinus ekonominę padėtį, kai socialinio draudimo išmokas reglamentuojančiuose įstatymuose nurodytoms atitinkamoms išmokoms finansuoti nepakanka atitinkamos socialinio draudimo rūšies Fondo pajamų. **Rezervinio fondo lėšos su investavimo veikla susijusioms išlaidoms dengti ir neigiamoms palūkanoms apmokėti naudojamos be Vyriausybės sprendimo.**“

19 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalį ir šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2022 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius iki 2021 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

4. Iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtoms, tačiau nebaigtoms valstybinio socialinio draudimo įmokų, delspinigių, palūkanų ir baudų priverstinio išieškojimo procedūroms taikomos šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalies nuostatos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas